

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobkyně: **Ing. J. M.**, zastoupené JUDr. Markétou Vaňkovou, advokátkou se sídlem v Brně, Poštovská 6, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, se sídlem Praha 3, Husinecká 1024/11a, o přezkoumání rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu ze dne 26. 1. 2011, č. j. 33389/2010-17500, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 12. 2015, č. j. 8 A 75/2011 – 189,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 12. 2015, č. j. 8 A 75/2011 – 189 **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

Ministerstvo zemědělství, Pozemkový úřad Vyškov (dále též „*pozemkový úřad*“) vydal dne 16. 9. 2010 rozhodnutí č. j. PÚ-562/2007-27-RI, kterým schválil návrh komplexní pozemkové úpravy v k. ú. Studnice, okres Vyškov, zpracovaný společností AGERIS s. r. o. oprávněným projektantem Ing. M. K.

Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí odvolání, které zamítlo Ministerstvo zemědělství, Ústřední pozemkový úřad (dále jen „*žalovaný*“) rozhodnutím ze dne 26. 1. 2011, č. j. 33389/2010-17500.

Městský soud v Praze (dále jen „*městský soud*“) žalobu proti tomuto rozhodnutí nejprve usnesením ze dne 13. 5. 2014, č. j. 8 A 75/2011 – 86 odmítl. Dospěl k závěru, že žaloba trpí

neodstranitelným nedostatkem podmínek řízení, a to absencí žalobního bodu ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Toto usnesení poté zrušil Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalobkyně rozsudkem ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 As 120/2014 – 56 a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Ten pak rozhodl ve věci rozsudkem ze dne 1. 12. 2015, č. j. 8A 75/2011 – 189 a napadené rozhodnutí zrušil.

K žalobním námitkám uvedl následující: K tomu, aby řízení mohlo být zahájeno, požaduje zákon souhlas vlastníků alespoň 3/4 výměry zemědělské půdy řešené v pozemkových úpravách ve smyslu § 2 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách. Pokud by existovaly pochybnosti o tom, zda podpisy některých vlastníků dotčených území jsou pravé, pak je na místě otázka, zda svůj souhlas vyjádřil dostatečný počet vlastníků zemědělské půdy. V opačném případě by toto řízení nemohlo vůbec proběhnout. Pokud žalobkyně namítla, že souhlas vlastníků obsahuje nepravé podpisy, měl ji žalovaný vyzvat, aby tuto skutečností konkretizovala a v tomto smyslu došetřit okolnosti. Podle názoru městského soudu se žalovaný s touto námitkou nevypořádal správně a tato procesní vada mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí.

Dále se soud zabýval otázkou, zda správní orgány správně aplikovaly ustanovení § 3 odst. 3 zákona o pozemkových úpravách s ohledem na to, že pozemková úprava se týkala oploceného pozemku a bylo nutné posoudit, zda pro tento případ je třeba mít k úpravě souhlas vlastníka. I když z knihovního stavu nevyplývá, že by pozemek stěžovatelky byl oplocený, byl soud názoru, že je nezbytné přihlídnout k faktickému stavu, k němuž správní spis obsahuje rozhodné skutečnosti. Městský soud měl současně za to, že účastníci pozemkových úprav jsou oprávněni vyslovit souhlas s návrhem pozemkových úprav i ve fázi, kdy návrh není zapracován do finální podoby a jsou oprávněni vzít svůj souhlas zpět. Takovému výkladu nasvědčuje ustanovení § 9 odst. 17 a § 11 odst. 1 zákona o pozemkových úpravách.

II. Kasační stížnost

Žalovaný (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, v níž uplatnil kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Uvedl, že od obce Studnice obdržel žádost dne 13. 12. 2006 podepsanou starostou obce, jejíž přílohu tvořil seznam vlastníků pozemků s podpisy, popř. bez podpisů (např. žalobkyně). Podle § 6 odst. 3 zákona o pozemkových úpravách proto zahájil řízení. Upozornil na to, že v průběhu celého prvoinstančního řízení je se všemi dotčenými vlastníky jednáno, během několikaletého řízení měli tak možnost vyslovit svou pochybnost ohledně jakéhokoliv podkladu řízení, který je součástí spisové dokumentace. To však nikdo neučinil ani při úvodním jednání, které proběhlo dne 13. 8. 2008 a ani na závěrečném jednání 14. 6. 2010. V průběhu řízení naopak vlastníci potvrdili podpisem svůj nárok, se kterým do řízení vstupovali a v závěru odsouhlasili návrh nového uspořádání pozemků. Kromě žalobkyně a její matky se nikdo proti rozhodnutí ani neodvolal. Konstatoval, že řízení o pozemkových úpravách je ve smyslu ustanovení § 6 odst. 2 zákona vždy zahájené z podnětu pozemkového úřadu. Zákon podle ustanovení § 6 odst. 1 umožňuje zahájit řízení i bez podaných požadavků, zpochybnění počtu žádostí vlastníků by tak mělo vliv pouze na formulaci odůvodnění rozhodnutí a to ještě v případě, že by se o takové pochybnosti dozvěděl v průběhu řízení. Je proto názoru, že k zahájení řízení stačila samotná žádost obce. Vzhledem k tomu neshledal důvod, aby tuto námitku řešil podrobněji,

neboť ani provedení dokazování (výsledky svědků, grafologický rozbor atp.) by nemělo na zahájení řízení zásadní vliv. Podotkl, že názor soudu o nezbytném souhlasu vlastníků alespoň 3/4 výměry je v rozporu se zákonem a jedná se pravděpodobně o záměnu s ustanovením § 11 odst. 4 zákona, který se týká schválení návrhu pozemkových úprav. Rovněž názor soudu, že vlastníci pozemků jsou oprávněni vzít zpět souhlas, se netýká souhlasu podle § 3 odst. 3 zákona o pozemkových úpravách, ale návrhu nového uspořádání podle § 9 odst. 17 zákona.

Dále uvedl, že pozemkový úřad stanovil obvod pozemkových úprav – řešeného území mezi parcelní hranicí orné půdy (pův. p. č. X) a částečně oplocené zahrady (pův. p. č. X). Při úvodním šetření hranic v terénu zjistil, že trvalý porost přesahuje do pozemku orné půdy. Jedná se o běžný stav nesouladu v přesahu druhu pozemků, tj. rozdílný faktický stav oproti stavu vedenému v katastru nemovitostí, který mají právě pozemkové úpravy odstranit. Přesnost resp. nepřesnost polohy jednotlivých lomových bodů parcel z původního mapového podkladu PK (KM-D) při kódu kvality 8 je 2,83 m jako poloměr kružnice, tzn. v poloze 5,76 m. Výměra nebyla přiřčena k navazujícímu pozemku orné půdy, ale z nesouladu byla vytvořena nová parcela označená jako p. č. X, druh pozemku ovocný sad. Plastový mezník, který určoval knihovní stav, byl osazen v roce 2008 při šetření hranic, na které byli pozvaní všichni vlastníci, žalobkyně se ale šetření nezúčastnila.

Žalovaný poukázal na to, že podle § 2 zákona o pozemkových úpravách je výsledkem pozemkových úprav uspořádání vlastnických práv. Ve věci bylo výsledkem pozemkových úprav u nově vzniklého pozemku p. č. X (ovocný sad) řešení zjištěného nesouladu ve smyslu § 14 odst. 4 zákona č. 344/1992 Sb. o katastru nemovitostí účinného do 31. 12. 2012. Žalovanému by poté mělo svědčit, že šlo o úkon ve prospěch žalobkyně, neboť ta nebyla povinna podílet se finančně na odstranění založeného nesouladu. Mimo režim pozemkových úprav by její jednání mohlo být posouzeno jako porušení pořádku na úseku katastru. Podotkl dále, že původní zahrada p. č. X tak, jak měla být oplocena, do obvodu pozemkových úprav nikdy zahrnuta nebyla. Zrušení rozhodnutí by bylo zásahem do právní jistoty 287 vlastníků pozemků dotčených pozemkovými úpravami, neboť již zavedený stav nelze zrušit po provedení obnovy katastrálního operátu.

Žalobkyně se se stěžovatelem neztotožnila. Ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že zákonná úprava zahájení řízení o pozemkových úpravách vyžaduje, aby důvod pro zahájení byl prokazatelný a odůvodněný. Jedinou výjimkou, při které nemusí pozemkový úřad zkoumat důvody, je zahájení řízení podle § 6 odst. 3 zákona o pozemkových úpravách v případě žádosti o pozemkovou úpravu od vlastníků nadpoloviční výměry zemědělských pozemků. V případě prokázání nepravosti podpisů na žádosti by však k naplnění podmínky zahájení řízení podle § 6 odst. 3 zákona o pozemkových úpravách nedošlo. Další z možných způsobů zahájení řízení vyžadují správní uvážení pozemkového úřadu, takový postup zde však nebyl odůvodněn a dodatečné zhojení této podmínky by bylo v rozporu s právním řádem. Žalovaný tak dle jejího názoru jednal v rozporu se zásadami správního řízení, když se vůbec nezabýval námitkou nepravosti podpisů a nijak nezdůvodnil, proč se jedná o nepodstatnou otázku. Bylo jí tak upřeno bránit své vlastnické právo.

Žalobkyně souhlasila s tím, že reálný způsob užívání pozemků byl v rozporu s knihovním stavem, když do pozemkových úprav byla zahrnuta i část orné půdy užívané jako součást zahrady a tento pozemek byl částečně oplocen. Má proto za to, že s pozemkovými úpravami byla zasažena i oplocená zahrada v rozporu s ustanovením § 3 odst. 3 zákona o pozemkových úpravách, tj. bez zákonem vyžadovaného souhlasu vlastníka tohoto pozemku. Ztotožnila se poté s městským soudem v tom, že v jejím případě měl být upřednostněn reálný stav oproti stavu knihovnímu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti, neboť v této věci již dříve k předchozí kasační stížnosti žalobkyně rozsudkem ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 As 120/2014 – 56 zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 5. 2014, č. j. 8 A 75/2011 – 86 a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel nenamítá, že by se městský soud v navazujícím řízení právním názorem neřídil. Nejvyšší správní soud se nicméně v rozsudku ze dne ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 As 120/2014 – 56 ke kasační stížnosti žalobkyně zabýval toliko formálními náležitostmi žaloby. Stěžovatel (žalovaný) nyní naopak nesouhlasí s právními závěry, ke kterým městský soud dospěl při posouzení žalobních námitek. Jedná se přitom o otázky, kterými se Nejvyšší správní soud v řízení vedeném pod sp. zn. 3 As 120/2014 vůbec nezabýval. Ustanovení o nepřipustnosti kasační stížnosti podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. se tedy v daném případě neuplatní, neboť to brání jen tomu, aby se kasační soud musel opětovně vyjadřovat k otázkám, na které již dříve (ve svém zrušujícím rozsudku) vyjádřil právní názor, jenž má být soudem první instance respektován (k tomu viz též náleží Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05). Kasační stížnost je tedy přípustná.

V projednávané věci je v první řadě sporné, do jaké míry by řízení ovlivnila skutečnost, že o pozemkové úpravy nepožádali vlastníci nadpoloviční výměry zemědělské plochy.

Podle ustanovení § 6 odst. 2 zákona o pozemkových úpravách se řízení považuje za zahájené z podnětu pozemkového úřadu. Samotnému zahájení řízení však mohou předcházet tři rozdílné postupy odlišné podle toho, do jaké míry vyvine iniciativu k zahájení řízení budoucí účastník či správní orgán.

Pozemkový úřad může řízení zahájit na základě vlastního vyhodnocení požadavků na provedení pozemkových úprav, v odůvodněných případech může pozemkový úřad zahájit řízení dokonce i bez podaných požadavků (obojí srov. ustanovení § 6 odst. 1 zákona o pozemkových úpravách). Naopak podle ustanovení § 6 odst. 3 zákona o pozemkových úpravách zahájí pozemkový úřad řízení vždy, pokud se pro to vysloví vlastníci pozemků nadpoloviční výměry zemědělské půdy v dotčeném katastrálním území. Správní orgán v prvních dvou případech hodnotí, zda je u dotčených pozemků nezbytná iniciace řízení o pozemkových úpravách, teprve poté řízení zahájí. Ve třetím případě takové úvahy správního orgánu nahrazuje vůle reprezentativního počtu vlastníků pozemků zemědělské půdy.

Počáteční iniciativa správního orgánu či dotčených vlastníků před zahájením řízení nemá podle zákona o pozemkových úpravách žádné přímé procesní účinky na další řízení. Pozemkový úřad nicméně může sám vyhodnotit potřebu provedení pozemkových úprav v jiném rozsahu, než tomu bude v případě žádosti vlastníků zemědělské půdy. Z logiky věci je tedy zřejmé, že právě předchozí postup může mít vliv na rozsah pozemkových úprav.

Vada spočívající v nenaplnění podmínek pro zahájení řízení podle ustanovení § 6 odst. 3 zákona o pozemkových úpravách spočívající v tom, že o iniciaci řízení vůbec nežádali vlastníci reprezentativní výměry zemědělské půdy, by tak mohla mít za následek zásah do práv těchto vlastníků.

Žalovaný měl v době zahájení řízení nepochybně za to, že tato podmínka splněna byla, neboť prostřednictvím starosty obce Studnice obdržel žádosti potřebného počtu vlastníků zemědělské půdy.

Vlastníci pozemků podpisem žádosti vyjádřili svůj souhlas s provedením pozemkové úpravy. I když se jednalo o projev v řízení, které je svou povahou ryze veřejnoprávní, byla taková žádost vlastníka podle názoru Nejvyššího správního soudu listinou soukromou. Náležitostmi takové listiny se ve svých rozhodnutích opakovaně zabýval Nejvyšší soud. V rozsudku ze dne 20. 1. 2009, sp. zn. 23 Odo 1722/2006 vyložil, že u soukromých listin je třeba rozeznávat jejich pravost (tedy skutečnost, že soukromá listina pochází od toho, kdo je v ní uveden jako vystavitel), a správnost (pravdivost). Vyložil, že popření pravosti listiny v sobě implicitně zahrnuje tvrzení, že údajný vystavitel listinu nepodepsal ani nevystavil. Takové popření je dostatečně relevantní k tomu, aby pravost listiny musela být dokazována; břemeno tvrzení i břemeno důkazní ohledně pravosti listiny je na tom účastníkovi, který ze skutečností v listině uvedených vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. října 2000, sp. zn. 22 Cdo 2670/98). Uvedené závěry judikatury Nejvyššího soudu České republiky poté našly odezvu v zákonné úpravě § 565 a násl. zákona č 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Žalobkyně pravost podpisů zpochybnila až v odvolání proti rozhodnutí pozemkového úřadu a námitku uplatnila jen velmi obecně (takto formulovala ostatně víceméně všechny námitky v odvolání). Teprve v žalobě resp. v jejím doplnění ze dne 8. 9. 2011 (a později též ze dne 14. 9. 2015) uvedla i jména vlastníků, kteří zpochybnili podpisy na žádostech (A. Ž., J. Z. a B. M.) a předložila i jejich vyjádření k této skutečnosti. Všechna tato vyjádření navíc pocházejí z období května - června 2011 tedy z období po vydání žalovaného rozhodnutí.

Je tedy otázkou, jaké procesní následky měla mít námitka, kterou žalobkyně v odvolání uplatnila jen obecně.

Náležitosti odvolání specifikuje § 82 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Podle něj musí odvolání mít náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 cit. zákona a musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Není-li v odvolání uvedeno, v jakém rozsahu odvolatel rozhodnutí napadá, platí, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí. Dále podle ustanovení § 82 odst. 4 správního řádu platí, že k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve. Namítá-li účastník, že mu nebylo umožněno učinit v řízení v prvním stupni určitý úkon, musí být tento úkon učiněn spolu s odvoláním.

Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 13. 2. 2008, č. j. 2 As 56/2007 – 71 a ze dne 6. 3. 2009, č. j. 1 As 4/2009 – 53 uvedl, že tzv. „nový“ správní řád zvýšil odpovědnost účastníka

řízení za rozsah odvolacího přezkumu, neboť jeho dispozici svěčil, v jakém rozsahu a z jakých hledisek má být rozhodnutí správního orgánu I. stupně přezkoumáváno - s výjimkou skutečností, které je povinen zkoumat bez ohledu na obsah odvolání. Podle § 89 odst. 2 správního řádu totiž odvolací orgán přezkoumá soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, s právními předpisy, správnost napadeného rozhodnutí však přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, nevyžaduje-li veřejný zájem jinak. K vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popřípadě na jeho správnost, se nepřihlíží.

Nejvyšší správní soud má za to, že z formálního hlediska odvolání žalobkyně splňovalo nezbytné náležitosti ve smyslu § 37 odst. 2 správního řádu. Nebyl zde tedy žádný důvod, aby žalovaný podle § 37 odst. 3 správního řádu odstraňoval vady tvrzení žalobkyně, když odvolání formálními vadami netrpělo. Pokud tedy žalobkyně tuto námitku formulovala nekonkrétně a obecně, namítaná vada rozhodnutí resp. správního řízení nemohla být podrobně přezkoumána. Tato skutečnost jde proto vzhledem k výše uvedeným závěrům judikatury Nejvyššího správního soudu k tíži žalobkyně. Žalovaný tedy nepochybil, pokud námitku v rozhodnutí vypořádal, aniž blíže tuto skutečnost šetřil. V tomto ohledu se navíc Nejvyšší správní soud se žalovaným zcela ztotožnil též v názoru, že z hlediska ekonomie procesu nelze na základě takto formulované námitky přezkoumávat pravost všech podpisů.

K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že zahájení řízení je sice důležitou součástí řízení, neboť se jím vymezuje jeho předmět, pro osud práv a povinností účastníků není ale rozhodující. I kdyby zde řízení bylo zahájeno z nesprávného důvodu, šlo toliko o inicializaci procesu, aniž by pozemkový úřad ještě předjímal výsledek pozemkových úprav. Až v samotném řízení pak účastníci uplatili svá procesní práva, vyjádření a návrhy, reprezentativní většina (a to v řízení není sporné) návrh pozemkových úprav schválila. Bylo to tedy až rozhodnutí pozemkového úřadu o schválení pozemkových úprav, kterým došlo k zakládání, rušení či změně práv účastníků řízení (srov. § 67 odst. 1 správního řádu). Účastníkům také nakonec svědčilo i právo na odvolání, pokud se rozhodnutím cítili zkráceni na svých právech. Ani dotyční vlastníci však kromě vyjádření k pravosti svých podpisů nijak netvrdili, že by pozemkovými úpravami byli nějak zkráceni na svých právech.

Nejvyšší správní soud podotýká, že v těchto podmínkách jsou i nesouhlasící vlastníci povinni respektovat názor většiny. V rozsudku ze dne 30. 11. 2016, č. j. 2 As 190/2016 – 49 stanovil, že *„vlastníkům v menšině tak nezbytvá než provedení pozemkových úprav respektovat. To jednak proto, že souhlas dali vlastníci představující požadovanou většinu výměry zahrnutých pozemků, ale jednak také s ohledem na veřejný zájem na provedení pozemkových úprav. Především však také proto, že by podle požadaveků přiměřenosti, vyjádřených v § 10 zákona o pozemkových úpravách neměli být zasaženi na svých právech podstatným způsobem, neboť i v jejich prospěch byly pozemkové úpravy plánovány a provedeny. I těmto vlastníkům má realizace pozemkových úprav přinést užitek, byť sami se mohou cítit poškozeni a znevýhodněni. Podmínky k racionálnímu hospodaření je třeba též posuzovat nejen z hlediska jednotlivých vlastníků, ale též vzhledem k celku a ke všem vlastníkům“* (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2009, č. j. 4 As 72/2006 – 93).

Za uvedených okolností proto nelze přisvědčit názoru žalobkyně a městského soudu, že pokud by o pozemkové úpravy nepožádala nadpoloviční většina majitelů zemědělských

pozemků, bylo by řízení zatíženo závažnou vadou, která by krátila práva účastníků pozemkových úprav a která by v důsledku toho způsobila nezákonnost napadeného rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou vůči názoru městského soudu, že k zahrnutí pozemku žalobkyně do pozemkových úprav byl nezbytný její souhlas a že pro jeho absenci trpí žalované rozhodnutí závažnou vadou.

Z grafické části projektové dokumentace vyplývá, že obvod pozemkových úprav vedl mj. po hranicích orné půdy. Ve stěžovatelně případě vedla hranice také mezi jejím pozemkem žalobkyně původně označeným pod p. č. X (vedený v katastru nemovitostí jako orná půda), a sousedícím pozemkem p. č. X, jenž je v katastru nemovitostí veden jako zahrada. Mezi stranami je současně nesporné, že část plochy pozemku orné půdy, která byla situována před hranicí pozemkové úpravy, už fakticky jako orná půda využívána nebyla a byla využívána jako zahrada (tj. stejně jako na ni navazující částečně oplocený pozemek p. č. X). Při vymezení obvodu pozemkových úprav byl tedy podle stavu zapsaného v katastru nemovitostí do obvodu pozemkových úprav zahrnut pozemek orné půdy jako celek. V tomto ohledu pozemkový úřad podmínku § 3 odst. 3 zákona o pozemkových úpravách nepochybně respektoval, neboť částečně oplocený pozemek zahrady označený p. č. X do nich vůbec nevčlenil.

Jestliže žalovaný (dle tvrzení v kasační stížnosti) při prověřování na místě samém zjistil, že část pozemku už je využívána jako oplocená zahrada, lze přisvědčit městskému soudu v tom, že tato část pozemku nemusela být do pozemkových úprav již vůbec zahrnuta, popř. mohla z něj být vyjmuta. V situaci, kdy se jednalo o dva sousedící pozemky téhož vlastníka, nezařazením popř. vyjmutím této části z pozemkových úprav nemohlo dojít k zásahu do vlastnického a užívacího práva žalobkyně.

Stěžovatel však případně poukazuje na to, že pozemkové úpravy jsou mj. východiskem a podkladem pro obnovu katastrálního operátu [srov. ustanovení § 2 zákona o pozemkových úpravách a § 40 odst. 1 písm. c) katastrálního zákona účinného do 31. 12. 2013]. Za geometrické a polohové určení nemovitosti se v takovém případě považuje určení tvaru, rozměru a polohy nemovitosti souřadnicemi bodů jejích hranic podle schváleného návrhu pozemkových úprav (srov. § 15a katastrálního zákona).

Jestliže by tedy žalovaný o spornou část pozemku zkrátil předmět a obvod pozemkových úprav, sice by v rámci obnovy katastrálního operátu došlo k přeuspořádání výměry pozemku p. č. X na dnešní výměru pozemku p. č. X, ovšem fakticky jinak využívaná část původního pozemku p. č. X by již zůstala mimo obvod pozemkových úprav a v této části by na podkladě pozemkových úprav nedošlo k uvedení faktického a knihovního stavu do souladu. Tímto by sice fakticky vlastnické a užívací právo žalobkyně nebylo dotčeno, ovšem část bývalého pozemku p. č. X by v katastru nemovitostí nebyla vedena jak v souladu s výsledkem pozemkové úpravy, ani v souladu s faktickým stavem. Takový výsledek pozemkových úprav by jistě byl v rozporu s veřejným zájmem na pravdivosti a úplnosti údajů vedených v katastru nemovitostí. K odstranění takového nesouladu by pak muselo dojít podle § 10 odst. 1 písm. d) katastrálního zákona k tíži vlastníka pozemku (žalobkyně) pod hrozbou sankce za spáchání přestupku na úseku vedení katastru nemovitostí (srov. § 23 zákona o katastru nemovitostí).

Pokud tedy byla hranice pozemkové úpravy stanovena na hranici pozemku p. č. X (orné půdy), přičemž část tohoto pozemku, fakticky již využívána jako ovocný sad, byla vyměřena jako pozemek p. č. X o rozloze 46 m², znamenalo přijaté řešení odstranění rozporu mezi evidovaným a skutečným stavem. To tedy nepochybně jde jak ve prospěch veřejného zájmu, tak i ve prospěch žalobkyně, na jejichž vlastnických a užívacích právech se vůbec nic nezměnilo.

V této části, v níž došlo pouze k obnově katastrálního operátu, je výsledek pozemkové úpravy pouze evidenční záležitostí a nedochází k řešení vlastnického práva. (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 7. 2007, č. j. 29 Ca 162/2005 -52, publ. jako 1432/2008 Sb. NSS, obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2009, č. j. 9 As 10/2009 - 35). Obecně též platí, že nesouhlas účastníka řízení s věcným uspořádáním nemovitostí ve schváleném návrhu pozemkové úpravy nemůže vést k závěru o nezákonnosti rozhodnutí o jejím schválení, neopírá-li se o tvrzení o porušení zákonných požadavků (rozsudek ze dne 13. 2. 2009, č. j. 7 As 26/2007 – 278 a též rozsudek ze dne 30. 11. 2016, č. j. 2 As 190/2016-49). Nejvyšší správní soud se proto s městským soudem neztotožnil ani v názoru, že tato část pozemku orné půdy neměla být předmětem pozemkové úpravy.

Na závěr Nejvyšší správní soud dodává, že nepochybné často obtížně řešitelné komplikace způsobené tím, že prostým oplocením pozemků mohlo dojít ke značnému ztížení pozemkových úprav, vedly zákonodárce k tomu, že tuto podmínku v ustanovení § 3 odst. 3 zákona o pozemkových úpravách s účinností zákona č. 503/2012 Sb. od 1. 1. 2013 zrušil.

Ze všech uvedených důvodů shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, a proto napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

V něm je městský soud podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem, tak že možná absence vlastnoručních podpisů označených vlastníků zemědělské půdy na žádosti o provedení pozemkových úprav neměla za následek takovou vadu řízení, jež by způsobovala nezákonnost žalovaného rozhodnutí. Dále je městský soud vázán právním názorem, že i když žalovaný nepožádal žalobkyni o souhlas s řešením částečně oploceného pozemku zahrady v pozemkových úpravách, nemá ani tato skutečnost za následek nezákonnost žalovaného rozhodnutí. Na městském soudu je poté, aby se zabýval zbývajícími žalobními námitkami.

Městský soud v Praze v novém rozhodnutí rozhodne podle § 110 odst. 3 s. ř. s. též o nákladech řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (srov. § 53 odst. 3 s. ř. s.)

V Brně 15. února 2017

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu